

polno peticij in družega več — vse brez najmanjše ne-
všečnosti. Sploh je duh edinosti, vzajemnosti in pravič-
nosti, ki veje v našem zboru med obema narodnostima,
prav tak, kakor bi moral biti povsod v mnogojezični
naši Avstriji in kakoršnega grof Taaffe želi. Če bo ka-
zalo priobčiti kaj pobirkov iz letošnjih razprav, podamo
jih drugi pot; za danes naj povemo le to, da je zbor
dokaj podpore podelil občinam (za ceste in mostove itd.),
dijakom vseučiliščnikom in drugim. Za zidanje kmetij-
ske šole slovenskega oddelka je dovoljenih 22.000 gld.,
laškega oddelka pa 8000 gld. — V soboto 10. dne t. m.
je bila zadnja seja. — V deželni odbor je (na mesto
svetovalca Gorjupa) izvoljen dosednji namestnik nje-
gov gosp. dr. Tonkli in za njegovega namestnika po-
slanec gosp. Faganelj; za namestnika dr. Abramov-
ega pa gosp. Kocijančič. — V končnem govoru
je gosp. deželni glavar vitez dr. Pajer Monriva po-
vdaril delavnost in zmernost deželnih zbornikov in za-
klical „eviva živio“ cesarju. Potem je še dr. Deperis
zahvalo izrekel glavarju in glavar mu odgovoril. In
tako bila je seja in sesija sklenena ob 7¹/₂ uri zvečer.

Deželni zbor Isterski.

Tudi ta zbor v Pazinu, v katerem menda Slovan
nimajo besede, je uže zaključen bil v sei 7. dne t. m.
v katero je iz Trsta prišel ces. namestnik baron de
Pretis menda jako vesel, da v zboru Lahi zvonec nosijo.
— Vladne predloge o ustanovitvi okrajnih zadrug
zbor Istrijski ni odobril, ter le zahteval, da se predru-
gači dozda veljavna občinska postava.

Naši dopisi.

Iz Rusije 24. avg. :: (Konec.) — To leto je psev-
doliberalno časopisje mnogo pisalo o „primirenjiji“ s
Poljaki. Posebno „Golos“ je priobčil nekoliko člankov,
v katerih je položaj poljske narodnosti opisan tako,
kakor da bi Poljakom celó Očenaš po poljski moliti ne
bilo dovoljeno. Neresničnega in naravnost zlaganega je
v „Golosovih“ člankih mnogo, in dokler si bodo Po-
ljaki take advokate v ruskem časopisju najemali, ne
bode iz vsega besedovanja o „primirenjiji“ nič. Poljaki
bi morali najprej sami biti pravični gledé ruske narod-
nosti in za-se terjati samo to, kar jim po pravici kot
narodu gre, a potem, pustivši časopisje Hincburga v
nemar, vstopiti v pogajanje naravnost z ruskim narod-
nim časopisjem, katero, marljivo varujoč svojo narod-
nost, ne sega na tujo. — Tako, na priliko, Katkov v
„Mosk. Vedom.“ šte. 208. od 29. julija (10. avgusta)
piše tako-le: „Katoliška cerkev, kakor vse druge pri-
nas priznane vere, ima polno svobodo v svoji sferi. Res
je sicer, da v Rusiji je država v tesni zvezi s pravos-
lavno cerkvijo; al „zveza“ ni „jedinakovost“; Rusija
ni cerkev, in pravoslavna cerkev ni Rusija. Vsacemu
je dovoljeno želeči, da bi vsi državljani ene in iste dr-
žave bili tudi ene in iste vere, al s tem še ni rečeno,
da je treba to terjati; terjati tega ni mogoče, želja ni
neobhodnost, in država, ki ne želi sama sebi in svojim
interesom in tadaj tudi nobeni cerkvi, katero je vzela
pod svojo ohrano, škoditi, se ne more s silo mešati
v verske stvari. Dolžnost države je varovati, ne pa za-
tirati svobode vesti, in pri tem gledati na to, da bi se
z vero ne zvezavalo kaj tacega, kar na eni strani nima
nič občega z vero, na drugi strani pa je protivno in
sovražno državi in njenim zakonom. Ne morem si kaj,
da bi pri tej priliki ne omenil davnega spora o tem,
da bi se dopustil v zahodnem kraju v službo božjo ruski
jezik za Ruse, kateri so bili ob času poljskega gospod-
stva odtrgani od pravoslavne vere, pa kot „hlopci“ so

vendar ostali po narodnosti „Rusi“. Kakor je znano,
ritualni jezik katoliške cerkve je latinski, al v dopolni-
teljne dele katoliške službe Božje se dopušča narodni
jezik: so molitve, kakor tudi propoved (pridiga) v na-
rodnem jeziku. Vprašanje je bilo: je li dopustiti za
katoliške Ruse raba ruskega jezika v tistih delih službe
Božje, v katerih se po pravilih katoliške cerkve dopušča
narodni jezik? Na to vprašanje je bil dan odgovor:
„Ne, ne, tega ni dopustiti“ od dveh strani, od polj-
ske in od ruske. Poljski patrijoti, kateri sicer nimajo
nikake pravice, vmešavati se v prašanje, v katerem je-
ziku hoté katoliški Rusi moliti, vendar ne hoté dopustiti
ruskega jezika za Ruse v katoliško službo Božjo, in
sicer iz političnih ozirov; oni smatrajo katoliško cerkev
v Rusiji kot narodno-poljsko ustanovo; ruski gorečneži
pa ne dopuščajo ruskega jezika v katoliško službo Božjo
iz strahu, da bi jim kdo katoliške cerkve ne zmešal s
pravoslavno. Oj, koliko bolj modri so Poljaki!“

Kar tukaj Katkov piše, je res; o tem so se mnogo
prepirali, in proti privolitvi katoliškim Rusom po ruski
moliti, so Poljaki poslali v Rim znani protest; al kar
je „Golos“ trdil, da namreč Poljakom ne dovoljujejo po
poljski moliti, to je grda laž.

Aksakova „Rusj“ v št. 39. od 8. (20.) avgusta
je prinesla prekrasen članek kot odgovor liberalnim
čencam in lažem „Golosu“ o spravi s Poljaki, v kate-
rem je jasno in določno rečeno, da, kakor hitro bodo
Poljaki pošteno pripoznali rusko narodnost tam, kjer je
ruska narodnost, — kakor hitro bodo prenehali terjati
za-se rusko „Ukrajno“ in Belorusijo — kakor hitro bodo
začeli za-se terjati samo tisto, kar jim po pravici
gré, kar je „etnografično“ poljsko, potem ne bode ni-
kake zapreke več za mir in spravo. Al, kakor je vidno
iz poljskega časopisja, posebno iz gališkega in
poznanskega, je do take sprave še daleč; Poljaki
sezajo še daleč čez „etnografične“ meje. Ne samo v
časopisih, temuč tudi v drugih plodih svojega „uma“
oni kažeje tako mržnjo do ruske narodnosti, da o kaki
pravi njihovi spravi niti misliti ni mogoče. Vzemite v
roke poljsko šolsko L. Gaultierovo knjigo „Geogra-
fia powszechna, wydanie osme“. Na str. 88. te povšečne
geografije je rečeno: „Učena preiskavanja so dokazala,
da Rosijani ali Moskali niso slavjanskega plemena, ne
kavkazke rase, ampak azijske mongolske, in da so
oruseli še le potem, ko so si podvrgli Slavjane. Treba
je tedaj razločevati Rosijane od Rusinov in ne
imeti jih za isto pleme.“ Na strani 89. pa je rečeno:
„Pravoslavna cerkev ali shizma je cerkveno občestvo,
kateremu načelnik je konstantinopoljski patrijarh. K
tej cerkvi se prištevajo Grki, Srbi, Moldovalahi in ne-
kateri turški Slavjani. Načelnik ruske cerkve pa ni
konstantinopoljski patrijarh, ampak car, in tedaj ruska
cerkev je cesaropapizem ali shizma v shizmi.“

Take bedarije vtepajo Poljaki v šolah po vsi
Galiciji ne samo svojim, ampak tudi ruskim otrokom v
glave, dasiravno dobro vedó, da ruski car je tako malo
papež ruske cerkve, kakor malo je rimski papež kralj
poljskega kraljestva!*)

Iz Maribora 10. sept. (Naša vinska letina; nadloge
vinorejcev in njihove nade na rudarsko družbo za av-
strijsko-planinske dežele; ozir na deželni zbor kranjski.)
Po naših goricah klopočejo klopotci in prepevajo čirički
v veselo znamenje, da se grozdje po vinogradih sem ter
tje uže izdatno meca. Le nekako preveč nejednako se

*) Topla zahvala našemu velečenjenemu gosp. dopisniku,
da nam tako temeljito kaže resnico, od kod žalibog oni ne-
prestani razpor med Poljaki in Rusi in ono vedno natolcevanje
Rusov, da preganjajo katoliško vero na Ruskem.

to godí; med tem, ko so nekatere sorte uže do dobra mehke, so druge še nekako demonstrativno trde. Kjer toča ni zadela ali nevihta, posebno ona 28. avgusta, ni škode delala, ondi kaže trs še precej grozdja. Tudi smod in pikec sta pomladanske, precej visoko napete nade izdatno skrčila, tako, da se bode vsaj v naših levobrežnih Dravskih goricah trgatev težko kje nad srednje dobro vzpela. Tudi dobrot vina bode prej ko ne daleč za nadami ostala. — Zadnji teden nas je hrup iz fravhajmske fare prestrašil, da so tam v župnikovem vinogradu trtno uš zasledili, a bil je k sreči le prazen strah, kolikor se je pozneje pokazalo. Poprek pa se sme reči, da bode vinorejec zopet dobil vsaj nekoliko kaplje v klet, da jo bode mogel kupcu ponuditi, če ga bode kaj v naše zeló potrebne kraje. Odkar namreč na Koroškem in gorenjem Štajarskem *) razne železarije ali celó stojé ali vsaj le na pol delajo, tudi naši vinorejci to nadlogo zeló čutijo. Malo prihaja kupcev iz imenovanih krajev in še ti se polové večidel po limanicah velikih vinskih trgovcev. Nekoliko se v tem nade naših vinorejcev na boljše obračajo, odkar so izvedeli, da hoče rudarska družba za avstrijsko-planinske dežele (österreichisch-alpine Montangesellschaft) železno obrtnijo na gornjem Štajarskem zopet oživiti in tako tudi našemu vinu zopet pot v gornje Štajersko odpreti. Dne 19. tega meseca je namreč glavni zbor imenovane, na novo ustanovljene rudarske družbe sklican in na dnevnem redu stoji na prvem mestu vprašanje: kako bi se dal delniški kapital pomnožiti? Prvi korak k temu cilju in koncu, kakor mislijo, je ta, da se upravništveni svét pooblasti, da izdá na novo nadaljnjih 150.000 delnic, k čemur je po družbinih pravilih opravičen, ker je v njih uže tudi za ta primerljej preskrbljeno. Vseh delnic vkup bode 300.000 izdanih v nominalnem znesku od 30 milijonov gld. Vrh tega pa se ima še taka sprememba pravil skleniti, da se sme kapital pomnožiti. V pravilih do zdaj veljavnih je družbin kapital tako omejen, da je družba upravičena, delnic do zneska od 30 milijonov gold. izdati in pa prioritet do visočine vsaki čas izdanega delniškega kapitala, tako, da skupni kapital ne presega 60 milijonov gold., in sicer do 30 milijonov delnic, ostalih 30 pa prioritet. Ta razmera družbinega kapitala se ima zdaj po pravilni določbi tako spremeniti, da bode družba imela pravico, v mejah imenovanih 60 milijonov gold. tudi več ko za 30 milijonov gold. delnic izdati in sicer tako, da za en del po pravilih dopuščenih prioritet ali primeroma tudi za celi prioritetni kapital delnice izdá. In zeló je verjetno, da se bode družba te pravice, ki ima še le v pravila vzeta biti, tudi poslužila. V poslednjih dneh je avstrijsko-planinska rudarska družba tudi pri komori dunajske borze za kotiranje svojih delnic prosila. Iz vseh teh prikazni mi Spodnještajerski vinorejci toraj tudi za-se nekaj boljših časov pričakujemo. Bog daj! — Naj tem imenitnim spremembam, katere se zdaj v gornjem Štajarskem godé z raznimi fužinskimi družbami, dodam še radovedno vprašanje mnozih naših rodoljubov, ki zmerom vso svojo pozornost obračajo na „belo Ljubljano“: ali narodni poslanci kranjski ostanejo konsekvntni na dveletnih objavah, da ne gredó več v Vesteneckov deželni zbor ali pa, če se vkljub temu udajo oportunitetnim pomislikom grofa Taaffe-a, ne zapustijo deželnega zbora hipoma, ko jim nasprotna nepopoljšljiva večina zopet rogé pokaže?

V Gorici 12. sept. — Volitev državnega poslanca (na mesto grofa Coronini-a) bo 3. in 5. dne oktobra t. l. Gotovo je, da bode zopet izvoljen grof Coronini. — Goriška čitalnica se preseli 1. dne

*) Pa tudi na Kranjskem.

Vred.

novembra t. l. v tisto poslopje na Travniku, v katerem je stanovala koj od začetka, ko je bil nje predsednik sedanji c. kr. deželni predsednik kranjski gosp. Andr. Winkler. — Telegrafski urad, ki je zdaj v imenovaní (Stabile-novi) hiši, združi se s pošto v njenih prostorih. — Kdo in kaj je Pietro Cossa? Brezbožnik, framason, pogan, kot pesnik pa zagovornik — Nerona in Julijana apostata! Ta človek je v Livornu umrl in v Rimu so mu napravili 3. dne t. m. velikansk demonstrativen pogreb, s katerim so povelicevali poganstvo nasproti krščanstvu. Kaj pa ima to opraviti z goriško kroniko? Pač! Letel je namreč tudi — iz Gorice telegram v Rim izrazujoč dotičnikom sočutje. Poslal je ta telegram tukajšnji „Gabinetto di lettura“, v katerem je ni davno policija neke prepovedane knjige iskala.

Novomesto 10. sept. (*Občni zbor kmetijske podružnice novomeške*.) K občnemu zboru novomeške kmetijske podružnice došlo je nad 30 udov in nekoliko gostov. Zbor pričel se je z nagovorom predsednika g. dr. Poznika. Gosp. predsednik je pozdravil došlo gospódo in opominjal jo v govoru na važnost dotičnega dneva, na visoko rojstvo Nj. veličanstva presvitlega cesarja Franca Josipa I., ter omenil, da ravno kmetijska društva imajo posebni vzrok veseliti se tega dneva. V govoru spominjal se je dalje žalostne preteklosti, boljše sedanjosti in vesele prihodnosti kmetijskega stanu, ako bode visoka vlada kmetu tako prijazna, kakor sedaj, tudi v prihodnje. Konec govora zagrmeli so iz ust vseh navzočih navdušeni živio- in slava-klici presvitlemu cesarju. — Gosp. Ogulin sporočal je potem o delovanji odseka za obrambo trtnih bolezní in z ozirom na to, da se je trtna uš jela razširjati uže poleg kranjske meje na Hrvatskem in Štajarskem, in da ni upanja, da bi se ubranili tega zeló škodljivega gosta. — Tajnik gosp. Derganc je obširno razkladal vzroke, vsled katerih kmetovalec na svoja posestva denarja dobiti ne more, isto tako o vzrokih med kmeti tako hitro množčnega se ubožstva, ter kazal na sredstva, s katerimi bi se dalo ubožemu kmetu na noge pomagati, in ga rešiti gladú in pogina. Predlog, da bi se osnovala kmetijske založnice z neomenjenim poroštvo, sicer ni obveljal, a konečno se je vendar po živahni debati sklenilo, da izvoli se odsek 9 udov, ki naj natančno preiščejo, je li mogoče osnovati na Dolenjskem branilnico, in če to ni mogoče, kje in kako bi se dale kmečke založnice na Dolenjskem vdomaćiti? — Po sporočilu gosp. J. Mohora, da se more letošnja letina šteti za dobro srednjo letino, sledila je razprava o dolenjski železnici. Gospod predsednik govoril je o vzrokih, zakaj niso dobili Dolenjci pred desetimi leti železnice, in je nasvetoval, kaj naj bi bilo jim storiti, da jo sedaj dobijo. Predlog njegov, da naj se obrnemo s peticijo na visoki državni zbor, in da naj osebno poprosijo se gospodje državni poslanci, da bodo govorili za železnico, in poslednje, da naj se vpliva na avstrijsko deželno banko, da se ona loti tega podvzetja, je bil enoglasno sprejet. — Po poročilu tajnika o osnovanji kmetijskih vaščanskih družeb nasvetoval je sam poročevalec, da bi kmetijska podružnica novomeška pismeno naprosila prečastito duhovščino in gosp. učitelje, da bi sami pristopili k podružnici naši in blagovolili potruditi se tudi novih udov nabirati; predlog ta bil je tudi sprejet. — Naposled je g. Ogulin govoril o razstavi grozdja in vinskih posod — v to razstavo se bodo jemali vsi kmetijski pridelki in kmetijska orodja — in o tomboli. Za razstavo odločili so se dnevi od 2. do 4. oktobra, za tombolo pa 3. oktober, začetek tombole bode ob eni uri popoldne. V razstavní odbor voljeni so bili štirje udje kmetijske podružnice in trije zunanji. — Poročilo gospoda predsednika o ustanovitvi

kmetijske šole na Dolenjskem se je za ta čas izpu-stilo. Mesto tega predlagal je tajnik, da bi kmetijska podružnica poprosila kmetijsko društvo v Ljubljani, da bi ono vložilo peticijo na sl. deželni zbor, da bi on na to delal, da osnovele bi se na Kranjskem nadalje-valne kmetijske šole, in da bi bil kmetijski nauk na ljudski šoli obligaten predmet. Nasvet je bil eno-glasno sprejet.

Iz Žirov 1. sept. — Cele litanije o teku naših ob-činskih volitev bi „Novicam“ mogel napisati, pa naj za-dostuje kratek posnetek, da ne peremo umazanega na-šega perila pred svetom in na sramoto ne stavimo naših nasprotnikov, ki so celó do sl. ministerstva zoper nas tožbo napeli. Vsled vseh teh homatij bila je volitev za 3. volilni razred razpisana na 6. dan t. m., pri kateri so naši poštteni možaki zmago dosegli, nasprotniki pro-padli. Tomaž Naglič je za odbornika izvoljen z 81 glasovi, Jože Mlaka z 79 in Valentin Ušeničnik z 74 glasovi. Nasprotniki naši so pa dobili: Anton Sedej 39 in Valentin Oblak 38 glasov, 17 glasov pa se je razcepilo. Pregovor pravi: „kdor drugim jamo koplje, sam va-njo pade“, in to se je tudi nasprotnikom našim zgodilo; s pritožbo so dva svojih pokopali. Ne vemo, kdaj bodo za njima osmino obhajali, to pa dobro vemo, da zadnja volitev ni njim po volji, kajti propadli „Lavdon“ je ongavil po volitvi, da ni bilo postavno voljeno. Mo-rebiti se mož pritoži še celó zoper ministerstvo! Kako in kdaj da bo novi župan voljen, bodem uže še ob svo-jem času poročal.

Iz Ljubljane. — Nanašaje se na dopis iz Mari-bora v današnjem listu, ne moremo si kaj, da ne bi ra-dostni pozdravljali ustanovitve „avstrijsko-planinske ru-darske družbe“ (österreichisch-alpine Montangesellschaft), katero je ustvarila Avstriji jako dobrodelna „Länder-bank“ (deželna banka) na Dunaji. Ustanovitev te družbe ne bode le na korist prejšnjim lastnikom onih rudarskih delnic (akcij), ki so skoro vso vrednost izgubile, am-pak — in to ravno je glavna stvar — vsem prebival-cem naših planinskih dežel (Štajerskega, Koroškega, Kranjskega itd.), kajti zopet se bode povrnilo delo fu-žinam, ž njim pa zaslužek in blagostan tje, kjer je dandanes uže beda in nadloga. „Deželna banka“ je prevzela uže napravo srbskih, ogerskih in českých že-leznic, in kmalu pridejo na vrsto tudi bolgarske želez-nice, moravska, transversalna železnica in pa druge, — Bog daj, da tudi toliko potrebna naša dolenjska! Tolika podvzetja potrebovala bodo veliko materijala in in tudi našim revnim Železnikarjem, Kropovčanom in Kamnogoričanom utegnejo priti boljši časi.

— Gosp. dr. Jan. Bleiweis je po slavnem c. kr. predsedstvu vložil prošnjo za odpust od častnega posla deželnega glavarja namestnika, katero mu je Nj. veli-čanstvo leta 1879. podeliti blagovolilo.

— Dunajski časniki pripovedujejo, da je naučni minister baron Conrad potrdil nasvet kranjskega šol-skega sveta in določil, da se imajo navedeni učni pred-meti v preparandiji samo v prvem letu in samo za poskušnjo predavati v slovenskem jeziku. Ako je to res, vprašamo le: ali se povrne mir in zado-voljnost v našo deželo, če sedanji deželni šolski svet še dve leti ovira ravnopravnost našemu narodu?

— Ces. kr. namestništvo v Zadru je naši družbi kmetijski poslalo semena one rastline, ki se pri nas imenuje smrdela ali volovsko okó, Dalmatinci pa jo zovejo buhač (pyrethrum cinerariae folium). Za to seme je dalmatinsko vlado prosil odbor vsled želje po-družnice kmetijske metliške, ki bi rada zvedela, ali ne bi se ta rastlina, katero po časniških poročilih Dal-matincem donaša na tisoče goldinarjev dohodka, tudi pri nas dala v obilni množini pridelovati. Po prijaznosti

g. barona Rodiča, ces. namestnika, dobili smo nekoliko semena, po šolskem nadzorniku, prečastitem našem rojaku gospodu Ivanu Šolarji cvetečo rastlino in po gosp. prof. Cipčiču knjižico, ki jo je spisal učitelj P. Bianchini, in katera v kratki pa jasni besedi uči vse, kar je o pridelovanji te rastline vedeti treba. Iz nje zvemo, da ima cvetni prah buhača veliko moč, vsak mrčes (bolhe, stenice, šurke itd.) pomoriti in da posebno zato je zeló dišeči prah buhača velike kupčijske vrednosti. Buhač potrebuje gorko podnebje, kakor ko-ruza in trta; on je večletna rastlina in strpi kakih 6 ali 7 let; na dobro pognojene njive ga sejejo koncem meseca oktobra in novembra, — če je pa spomlad vlažna, tudi meseca aprila in maja. Spomladi — nam je rekel gosp. Šolar — se v Dalmaciji vidi polje bu-hačevo zaradi lepega belega cvetja kakor pri nas v je-seni polje ajde, kedar je v cvetji. Dišava buhača je tako silna, da omami za malo ur najmočnejšega člo-veka, — od tod njega moč na raznovrstni mrčes. Po-družnici metliški je centralni odbor poslal nekoliko se-mena za poskušnjo.

— (Iz seje glavnega odbora za obdelovanje močvirja. Konec.) Na vprašanje, zakaj se še ni začelo se iz-trebljenjem Išce, za katero je bilo v zadnji seji dovo-ljeno 1000 gold. iz zaklada za osušenje močvirja, odgo-vori predsednik da, kakor je razvideti iz pisem odbo-rovega arhiva, je bilo uže v prejšnjih letih večkrat od občinskih predstojnikov in posestnikov ob Išci zahte-vano iztrebljenje Išce, al obravnave razpisane za pro-račun dotičnih stroškov so vselej brez vspeha ostale. Leta 1877. je c. k. vlada ukazala narediti proračun za iztrebljenje in reguliranje Išce in so bili stroški z ozi-rom tudi na nekatere prekope potočnih ovinkov ali za-vojev preračunani na 21.294 gold.; samo iztrebljenje pa na 3780 gold. Mestno županstvo pa je dalo samo za svoj del iztrebiti Iščo in posekati grmovje, stroški so znesli 140 gold. Pri taki različenosti stroškov tudi bi ne bilo prave podlage stroške imenovanih del uže na-prej določiti. Išca pa po postavi spada med glavne vodotoke, za katere velja zgoraj navedena postava, to je, da se ne sme za njih iztrebljenje in reguliranje po-rabiti denar iz zaklada*) za osušenje močvirja. — Od-bor vzame to poročilo na znanje in sklene po predlogu g. dr. Poklukarja, naj se kak uradnik najame, kateri bo izdana posojila izterjal, v prihodnje pa naj se ne dovoli nobeno posojilo, dokler ni popolnem konkurenca gotova.

Prepričati se, ali je treba zahtevano iztrebljenje B o-rovnjšče, se je izvolil poseben odsek 3 udov. O pred-logu, naj si odbor napravi stroj za iztrebo Ljubljanice, opomni predsednik, da je bilo uže l. 1879. več razprav zavoljo take mašine. Mestno županstvo samo je sprožilo to reč ter se ponudilo plačati primeren del stroškov. Pisalo se je potem v Trst in na Dunaj, kajti mislilo se je dobiti po ceni kako starejšo mašino v Tržaški lukí ali pa na Dunaji iz materijala bivše komisije za reguliranje Donave; al odgovora ugodnega ni bilo; iz-vedelo se je le, da nova mašina z ladijo, katera bi imela biti tesana v Ljubljani, bi stala kakih 20.000 gld. Dostaviti je temu še to, da lani, ko so bili tu izvedenci za napravo načrta zboljšanja močvirja, je dobil poroče-valec odgovor, po katerem bi se s tem vprašanjem mo-ralo čakati do dovršenega projekta, ki se zdaj izdeluje.

*) Za skupne na 206.358 gold. 38 kr. preračunane stroške so plačali: dve tretjini deželni zaklad s 76.009 gld. 54²/₄ kr. mesto z 9436 gold. 30²/₃ kr., posestniki močvirja s 52.126 gold., skupaj 137.572 gold. 25¹/₃ kr.; eno tretjino pa davkarski in cestni zaklad s 68.786 gold. 12²/₃ kr., tedaj skupaj 206.358 gold. 38 kr. st. v. — S tem se popravi ti-skovni pogrešek v zadnjem listu „Novic“. Vred.

Zastran požiganja mahu določi odbor, da se sme od 15. avgusta naprej samo na tistih kosovih močvirja vršiti, katere so dotična županstva uže leta 1878. določila.

S tem je bila seja sklenjena.

— (*Veliki sejm v ponedeljek*) je bil zelo majhen; malo kupca in malo kupčije, le živinski sejm je bil še precej živahen; večino od kakih 500 na trg prignanih goved so pokupili kupci iz Trsta, Gorice, Pulja in Reke; par pitanih volov je šlo po 400 do 500 gld. Čebelarjev se je po starodavni navadi „pred mostom“ sešlo veliko, ki so medu določili ceno po 18 krajc. za stari funt. Nakupil ga je skoro vsega g. Hudovernik, ki ima veliko kupčijo z medom v ptuje dežele.

— (*Na korist pogorelemu gledališču českemu*) bo g. Ivan Hribar predaval v nedeljo dopoldne ob 11. uri. Vstopnina 50 kr., za dijake 30 kr.; kdor hoče sedeti, plača 1 gold.

— (*Novo šolsko leto*) se prične 16. t. m. in vpisujejo se uže učenci različnih šol. Usvojamo se vprašati častito vodstvo ljubljanske: ali se vestno drži pravila, da ne jemlje v tukajšnjo gimnazijo gimnazijskih novincev, ki imajo v gimnazijo kranjsko vpisani biti?

— (*Skupščina za ustanovitev kmetiške založnice v okolici ljubljanski*) je v nedeljo dopoldne ob 9. uri pri gosp. Knezu, županu spodnje Šiške.

— **Prošnja.** (*Iz odbora Matice slovenske.*) Po velikih izgubah in mnogih neprijetnostih pri knjigah, katere je „Matica“ dala na upanje, sklenil je letos veliki zbor 27. aprila, „da, kdor ne plača letnine, ne dobi Matičinih knjig.“ Tako je pri družbi sv. Mohora, tako veleva tudi §. 3. Matičinih pravil: „Kdor ne bi v redu plačeval, in sicer ne vsaj v prvi polovici vsacega leta, kolikor je podpisal Matici podpore, tak se po odborem sklepu sme izbrisati izmed družbenikov.“ Vse čestite stare in nove družbenike, zatorej nujno prosimo, naj nikar ne zabijo pristopiti in letnino poverjenikom izročiti, da bode mogoče „Imenik Matičinih udov“ po misli gori omenjenega sklepa in §. 3. Matičinih pravil še o pravem času vrediti in knjige poslati.

Zadnja „Razne dela pesniške in igrokazne Jovana Vesela-Koseskiga“ prodaje Matica slovenska po 2 gold.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Presvitli cesar je še na Ogerskem pri velicah manevrih.

— Ustavoverci čedalje bolj razodevajo svoje namere. „D. Zeit.“ naravnost pravi, da jim ni mar za državno jednoto, oni hoté le skrbeti za-se po svojem načelu: „Avstrija mora biti nemška, ali pa je ni treba.“ Po „W. allg. Zeitung“ pa hočeta dr. Herbst in dr. Russ vladi celó pogoje diktirati, po katerih bosta dovolila, da se nova palača na Dunaji zida cesarju! Quousque tandem?!

— Tukajšnji „Wr. Tagbl.“ hoče vediti, da je gosp. Mihael Herman, narodni štajarski poslanec, pozvan v službo pri ministerstvu notranjih oprav. Naj bi bilo resnično?

— Danes se pričneta deželni zbor gališki in štajarski, — ostali drugi čez 10 dni.

— Vsi politični časniki so uže več dni polni uganjanja: kaj pomeni skod nemškega in ruskega cesarja v Dancingu? Po različnih strankah so misli različne. Da ne bi ta shod imel politiškega pozadja, ni verjetno v očigled tega, kako razburjen je danes ves svet.

Iz Trsta. — Tukajšnja razstava ima tudi svoje težave in zapreke. Denarja je premalo, ker je druga poskušnja popolno izpodletela, podpisalo se je namreč le ubozih 800 gold.! Čas je tudi kratek, dela pa veliko. Vendar se ima odpreti 18. avgusta leta 1882. in zapreti konec oktobra. Krajni načrti se lahko pregledajo do 15. decembra 1881., prijave se bodo sprejemale do 15. februarja, 15. aprila se razglasi, kako so se razdelili prostori.

Štajarsko. — V Središči delajo priprave za veliko narodno svečanost dne 29. septembra v spomin pokojnemu narodnemu pesniku Štefanu Modrinjaku, rojenemu Središčanu. Načelnik odbora je župan g. Čulek, namestnik čast. g. Čagran.

Iz Prage. — Čehi so svojemu Prokopu, voditelju v Husitskih vojskah, pozidali spominek; pri odkritju je govoril mladočeski vodja dr. Greger tako ostro, da mu je policija dalje govoriti zabranila. — Na stavljenje narodnega gledališča so Čehi nabrali uže nad 800.000 gold. Vse se čudi toliki požrtvovalnosti.

Iz Zadra. — Dalmatinski deželni zbor prosi cesarja, naj bi se dalmatinska železnica do Novija podaljšala in zvezala z avstrijsko-ogerskimi železnicami.

Hrvatsko. — Nov potres — potres volitev v deželni sabor imamo zdaj tukaj. Z istoka in zapada, z juga in severa so vrela v Zagreb elegantna kola in zagrebški fijakerji; vsi konji in vse kočije, ki jih ima kardinal-biskup, vozile so 13. dne t. m. glasove za vladne kandidate. Ni tedaj po takem čuda, da v vseh 3 razredih zagrebških bili so izvoljeni vladni kandidati. V 1. razredu bil je izvoljen Nikola Krestić s 276 glasovi, kandidat neodvisne narodne stranke dobil je le 21 glasov; — v 2. razredu je izvoljen dr. Andrijević s 160 glasovi, nasprotni kandidat dobil je 56 glasov; — v 3. razredu izvoljen je ban Pejačević sam s 191 glasovi proti Mrazoviću, ki je dobil le 27 glasov. V družih mestih je bila neodvisna narodna stranka srečnejša, vendar je izmed 32 volitev 21 pripadlo 21 vladnim kandidatom. — Prezviseeni gospod biskup Strossmayer je prejel od sv. Očeta Leona XIII. posebno pismo, upravljeno na-nj kot vodju hrvatskih popotnikov v Rim. — Trapisti, najstarejši katoliški duhovni red, kupili so posestvo Rečico blizu Karlovca. Bog jim daj srečo, da njih gospodarstvo dobro napreduje tudi na pouk kmetovalcev okoličanov o unemu gospodarstvu. — „Grozde razvija se lepo, kraljevina rumeni, burgundec se črni, muškat pa se žuti — biti će dobre kapljice, ako ju poštedi zrak — i tati, kojih je zagrebačka okolica polna vkljub vsem patrolom poljskih varhov“ — piše „Gosp. List“.

Iz Aleksandrije. — V Adenu ob rudečem morji razsaja kolera. Od 37 zbolelih umrlo jih je do sedaj trideset.

Listnica vredništva. S tolikimi dopisi nas na veliko veselje naše podpirajo rodoljubi, da ne moremo z vsemi tako hitro na dan, kakor bi oni, pa tudi mi radi. Prosimo tedaj prijaznega potrpljenja. — Gosp. J. F. v K: Z ono skupščino ne bode menda nič; sicer ne obupajte, vsaj „gutta cavat lapidem non vi, sed sope cadendo“. — Gosp. J. K. v P: Oni članek, zoper katerega ste nam poslali ugovor, nikakor ne meri nu obsodbo cele šole, ampak le na to, da združena ž njo ni tudi praktična vaja, o kmetijstvu neobhodno potrebna, kajti „grau ist alle Theorie, grün ist nur des Lebens goldener Baum“. Iz same teoretične vede izvira le prerad „učenostni napuh“. Exempla sunt odiosa“.